

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

“România Durabilă” (SIPOCA 613)

Valurile de cercetare sociologică

RD28

ODD 4 In Depth

(octombrie 2021)

Narativ de sinteză și concluzii

Livrabil

luna decembrie 2021

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

SECRETARIATUL GENERAL
AL GUVERNULUI

www.poca.ro

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

A 28-a cercetare sociologică din cadrul proiectului “România Durabilă” SIPOCA 613, cu indicativul RD28, a avut drept scop continuarea măsurării la nivel detaliat, în adâncime („*in depth*”), a opiniei publice privind aspecte din cadrul celui de-al patrulea Obiectiv de Dezvoltare Durabilă din cadrul Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030) – ODD 04 „Educație de calitate”. Acest Barometru reia, parțial, întrebările din Barometrul RD09, din noiembrie 2020, pentru a evalua dinamica percepțiilor privitoare la educație.

Metodologie

Pe baza structurii obiectivelor de dezvoltare durabilă și a temelor de preocupare instituțională aferente acestora, așa cum sunt ele explicitate în SNDDR 2030 (pp. 37-41), echipa ARDA, împreună cu partenerii din cadrul SGG (DSG și DDD), a operaționalizat o listă de indicatori de opinie publică, pe următoarele teme de interes:

- Identificarea percepției populare generale privind sistemul de educație în România
- Identificarea percepției populare privind evoluția acestui sistem în ultimii ani
- Identificarea percepției populare privind calitatea nivelurilor de învățământ din România
- Identificarea percepției populare privind dinamica și rezultatele schimbărilor din sistemul românesc de educație
- Identificarea percepției populare privind importanța școlii în general și problemele specifice ale școlilor din România
- Identificarea opiniei publice pe diverse subiecte privind problemele sistemului de educație din România

În partea de analiză a acestui document, în cazul întrebărilor care au mai fost puse și în Barometrul RD09, vom pune una sub alta diagramele corespunzătoare din RD09 și RD28

¹ Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
¹ Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

ROMÂNIA DURABILĂ

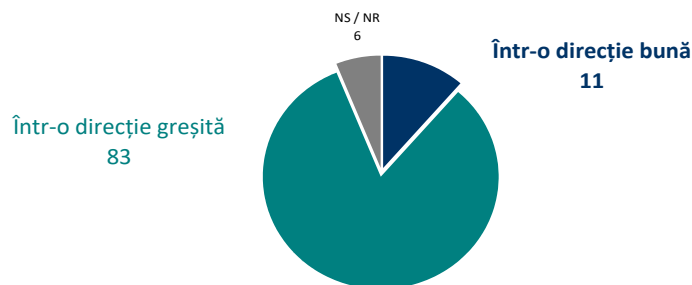
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

și le vom discuta comparativ. Întrebările fără precedent în RD09 vor fi tratate, firește, de sine stătător.

1. Climatul social general

Q01 DIRECȚIA LUCRURILOR

Q01. În general, considerați că România în momentul de față se îndreaptă într-o direcție bună sau într-o direcție greșită?

În răspunsurile privitoare la climatul social general din Barometrul RD28 (octombrie 2021) se constată o agravare accelerată în comparație cu Barometrul precedent. Dintre respondenți, 83% consideră că România se îndreaptă într-o direcție greșită și doar 11% într-o direcție bună (față de 75% și, respectiv, 19%, cu o lună în urmă).

Starea negativă de spirit este, cu siguranță, consecința prelungirii crizei politice, suprapusă peste nervozitatea cauzată de noul val al pandemiei COVID-19.

Subliniem, în continuare, că starea de spirit generală a oamenilor se reflectă și în aprecierile asupra problemelor sectoriale pe care le analizăm în acest proiect.

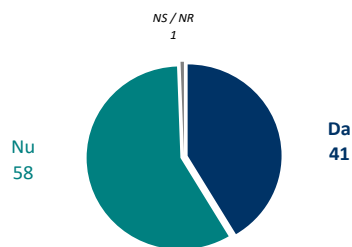
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

2. Poziționarea respondenților față de sistemul de educație prin prisma intereselor directe

Începem prezentarea cu întrebarea esențială, care se regăsește atât în RD09 cât și în RD28.

Q34. Aveți copii la școală, în sistemul național de învățământ din România?

Q17. Aveți copii la școală, în sistemul național de învățământ din România?

După cum se vede din diagramă, în 2021, semnificativ mai puțini respondenți au avut copii la școală în sistemul național de învățământ (34%, față de 41% în 2020). Este încă un semn despre evoluția demografică negativă din România. O altă consecință este

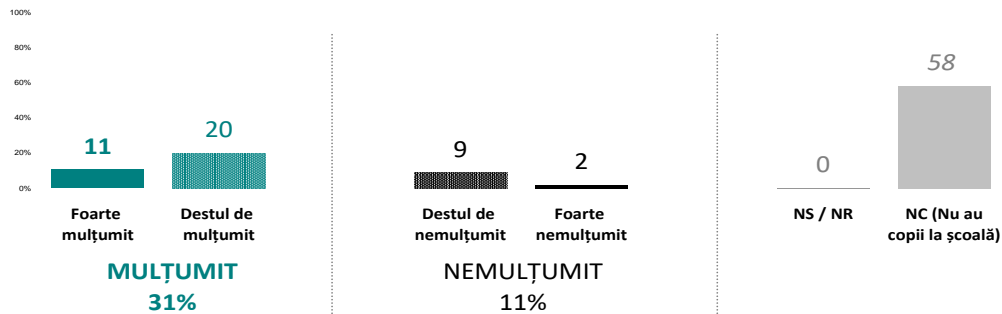
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

faptul că, în 2021, respondenții sunt mai puțin implicați în problemele sistemului de educație, astfel încât crește gradul intermediat de interpretare a informațiilor.

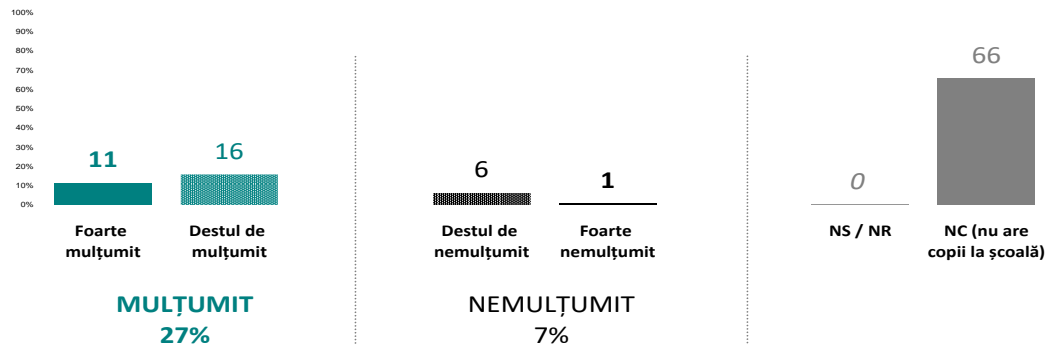
2020

Q34B. Dacă DA: Cît de mulțumit sau nemulțumit sunteți de educația dobândită de copilul / copiii Dvs.?

2021

Dacă DA: Q17B. Cât de mulțumit sau nemulțumit sunteți de educația dobândită de copilul / copiii Dvs.?

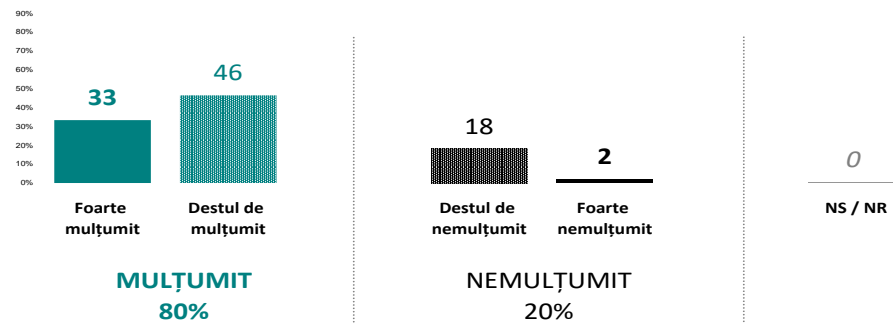

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Dacă DA: Q17B. Cât de mulțumit sau nemulțumit sunteți de educația dobândită de copilul / copiii Dvs.?

RĂSPUNSURI VALIDE (ÎN RÂNDUL CELOR CARE AU COPII LA ȘCOALĂ)

În 2020, dintre cei cu copii la școală, 31% se declarau mulțumiți de educația dobândită de copii, față de 11% nemulțumiți.

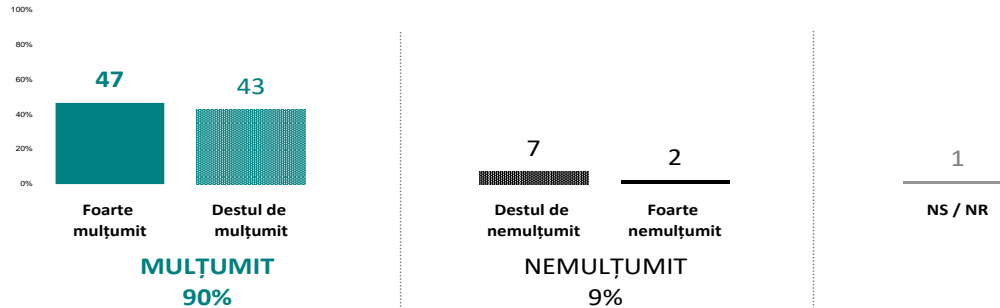
În 2021, avem 27% mulțumiți, față de 7% nemulțumiți. Pe ansamblu, constatăm că, în ultimul an, gradul de mulțumire al părinților față de educația dobândită de copii a crescut de la 60 la 80%. Acest rezultat este oarecum surprinzător, mai ales prin prisma răspunsurilor pe care le vom analiza mai jos, în care percepția generală asupra evoluției învățământului în ultimul an este negativă. Firește, este greu de evaluat diferența, întrucât la întrebările ulterioare nu s-a făcut distincție între respondenții cu copii la școală și ceilalți. Am putea spune că părinții care au copii la școală au fost mai mulțumiți decât ansamblul respondenților, probabil pentru că acasă au putut supraveghea copiii mai mult.

2020

ROMÂNIA DURABILĂ

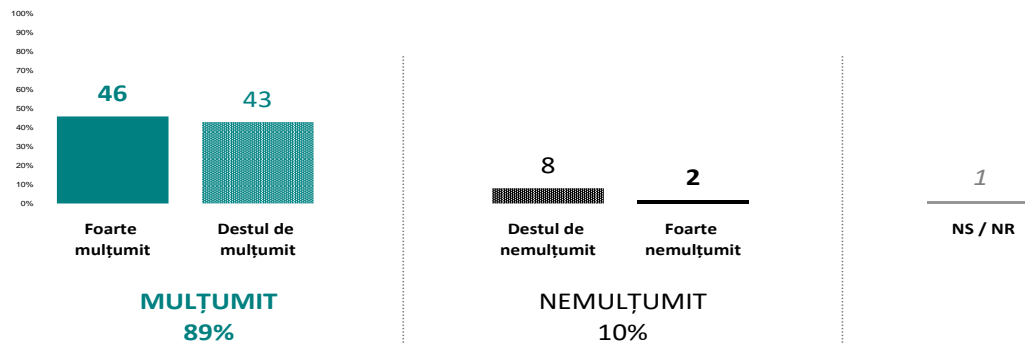
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q26. În general, cât de mulțumit(ă) sunteți de educația pe care ați primit-o, la școlile și cursurile pe care le-ați urmat până în acest moment?

2021

Q14. În general, cât de mulțumit(ă) sunteți de educația pe care ați primit-o, la școlile și cursurile pe care le-ați urmat până în acest moment?

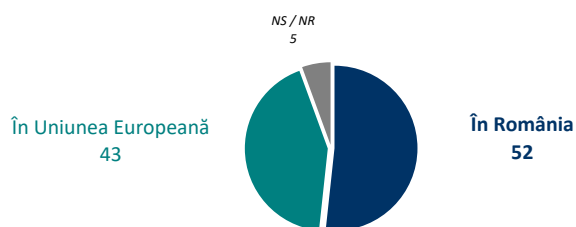
Practic, nu există o diferență majoră între răspunsurile din 2020 și 2021 la întrebarea privind satisfacția față de educația pe care au primit-o respondenții în școala românească. Așa cum menționam și în RD09, există o contradicție între satisfacția personală față de educația primită în acest sistem și aprecierea generală negativă asupra sistemului de învățământ, după cum vom vedea.

2020

ROMÂNIA DURABILĂ

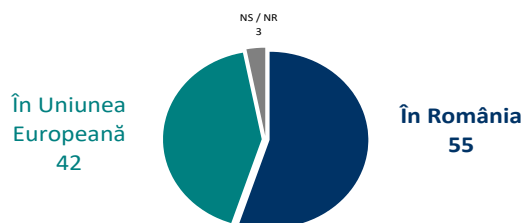
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q17. Dacă ați avea posibilitatea de a alege, ați opta pentru efectuarea studiilor Dvs sau ale copiilor Dvs. în Uniunea Europeană sau în România?

2021

Q12. Dacă ați avea posibilitatea de a alege, ați opta pentru efectuarea studiilor Dvs sau ale copiilor Dvs în Uniunea Europeană sau în România?

În 2021, 55% dintre respondenți declară că ar opta pentru România ca loc de studiu pentru copii, față de 52% în 2020. Este foarte probabil ca pandemia și dificultățile de deplasare în țările UE să fi dus la acest rezultat, mai degrabă decât o creștere a încrederii în sistemul național de educație.

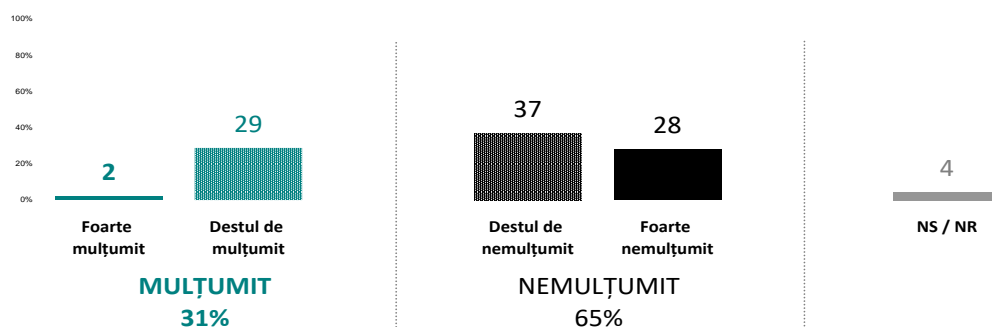
3. Percepții generale asupra sistemului de învățământ

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

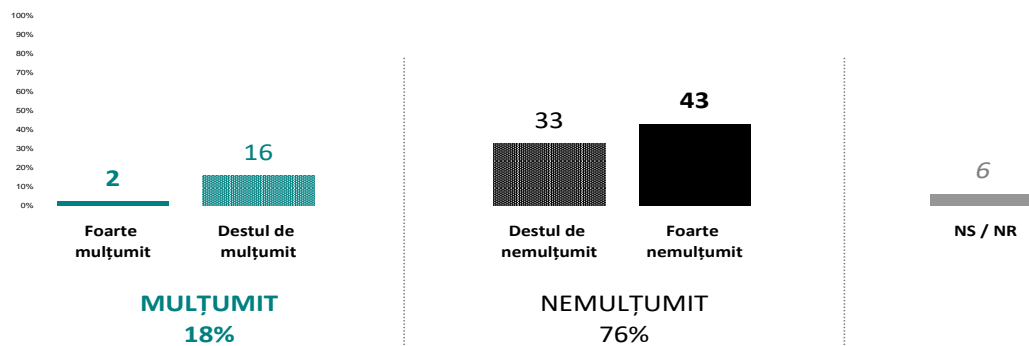
2020

Q02. Cât de mulțumit(ă) sunteți de sistemul de educație din România?

2021

Q02. Cât de mulțumit(ă) sunteți de sistemul de educație din România?

Din diagramele de mai sus, se constată o creștere semnificativă a nemulțumirii generale față de sistemul de învățământ. În anul care a trecut, procentajul celor „mulțumiți” a scăzut cu 13 puncte procentuale (pp), de la 31% la 18%, în timp ce procentajul „nemulțumiților” a crescut cu 11 pp, de la 65%, la 76%. Aprecierile sunt, bineînțeles, subiective, dar sunt alarmante și accentuate de două aspecte. Primul aspect este legat de faptul că respondenții cu copii sunt, în general, mulțumiți și, prin urmare, nemulțumirea celor fără copii în sistem a crescut foarte mult. Al doilea aspect ține de o regulă empirică, și anume

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

că un sistem poate funcționa mulțumitor, pe perioade relativ lungi, cu un nivel de încredere mai mic de 50%, dar mai mare de 30% (a se observa distribuția de tip gaussian a răspunsurilor în 2020), însă se degradează rapid dacă încrederea scade sub această limită. Distribuția exponențială a răspunsurilor din 2021 este un argument important pentru această interpretare.

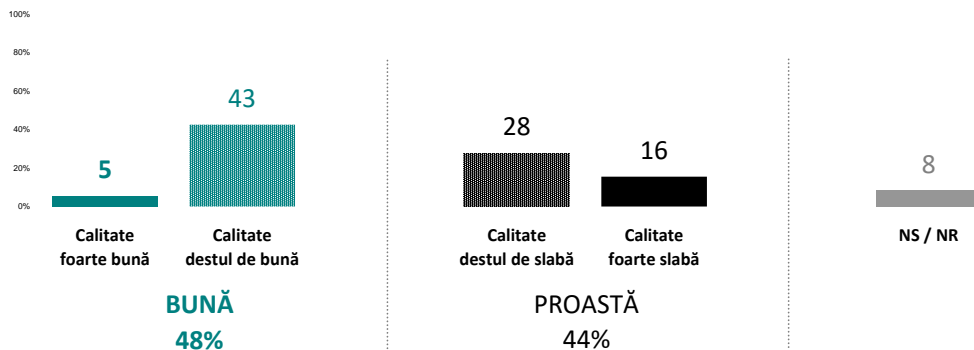
Cu alte cuvinte, dacă situația generală nu se redresează rapid, sistemul este în pericol să se prăbușească.

Iată cum se prezintă percepția asupra calității sistemului de educație, defalcată pe niveluri de învățământ:

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q04. Învățământul timpuriu și primar (creșă, grădiniță, școala primară, clasele 0 – 4)

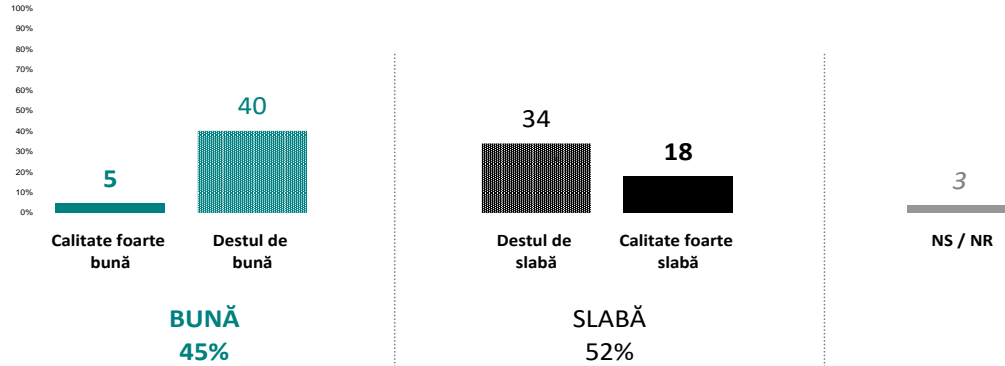
2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q03. Învățământul timpuriu și primar (creșă, grădiniță, școala primară, clasele 0 – 4)

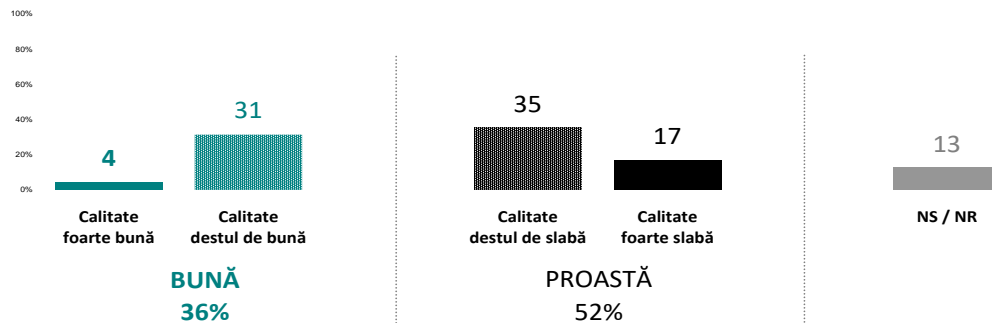

La învățământul timpuriu și primar, aprecierea scade de la 48% în 2020, la 45% în 2021 și, firește, insatisfacția crește de la 44% în 2020, la 52% în 2021.

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q05. Învățământul gimnazial (clasele 5 – 8)

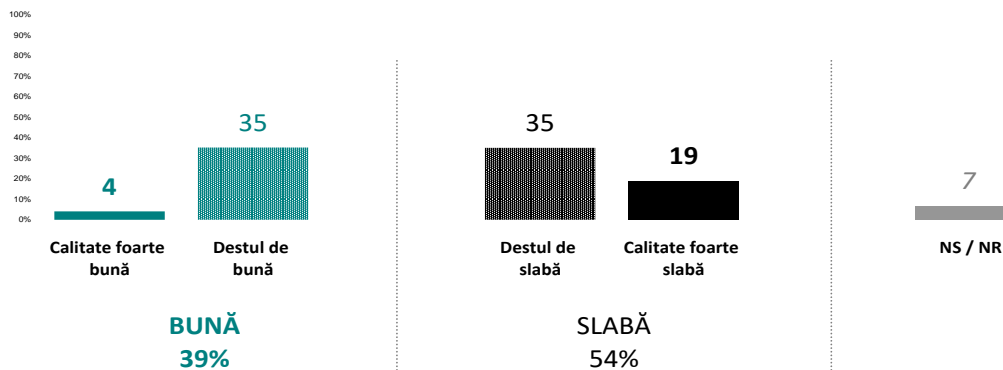
2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q04. Învățământul gimnazial (clasele 5 – 8)

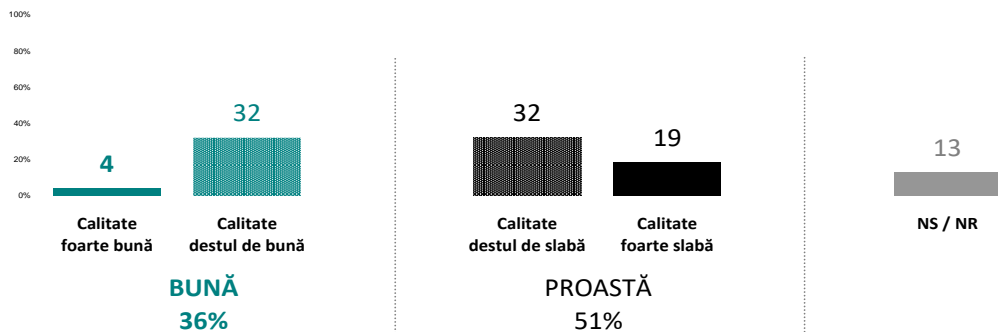

Aceeași situație se observă și în cazul învățământului gimnazial, unde aprecierea scade de la 36% la 39% iar insatisfacția crește de la 52% la 54%.

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q06. Învățământul liceal (clasele 9 – 12)

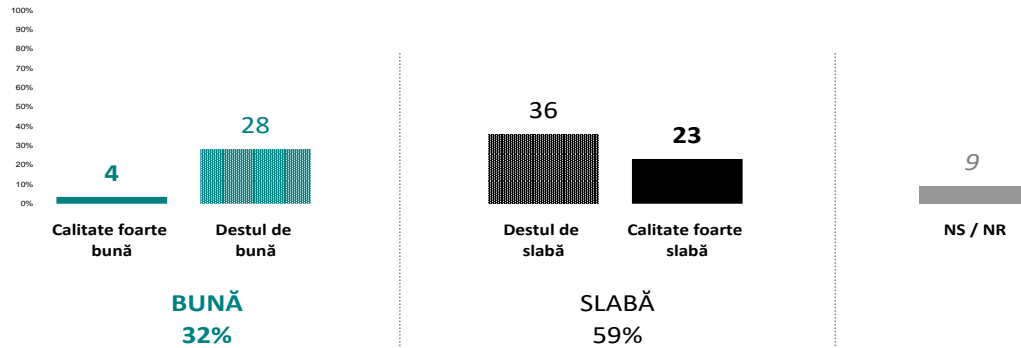
2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q05. Învățământul liceal (clasele 9 – 12)

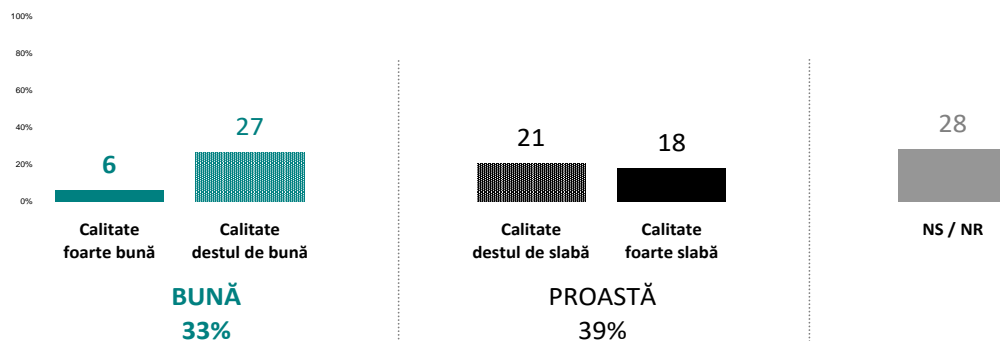

La învățământul liceal, satisfacția scade de la 36% la 32% iar insatisfacția crește de la 51% la 59%.

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q07. Învățământul profesional, inclusiv dual (școli profesionale, școli de meserii)

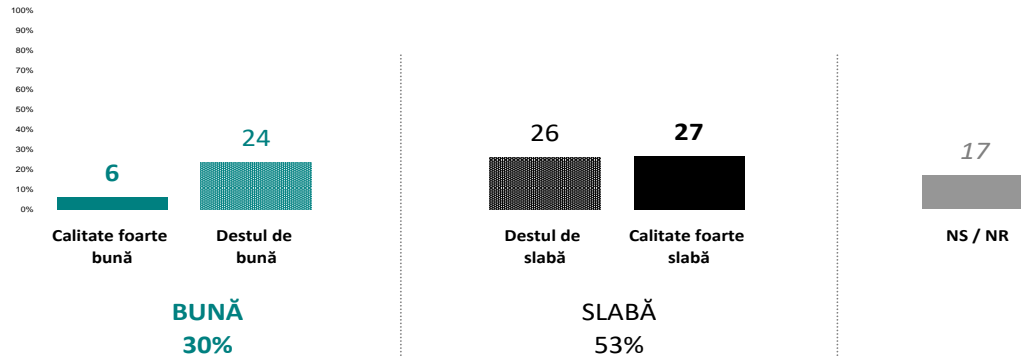

2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?
Q06. Învățământul profesional, inclusiv dual (școli profesionale, școli de meserii)

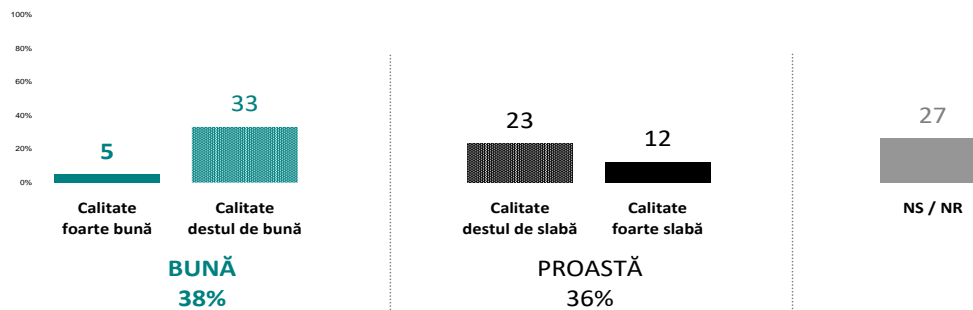

Cifrele sunt asemănătoare pentru învățământul profesional, unde satisfacția scade de la 33% la 30%, iar insatisfacția crește de la 39% la 53%.

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q08. Învățământul postliceal (școli postliceale, școli tehnice de maștri)

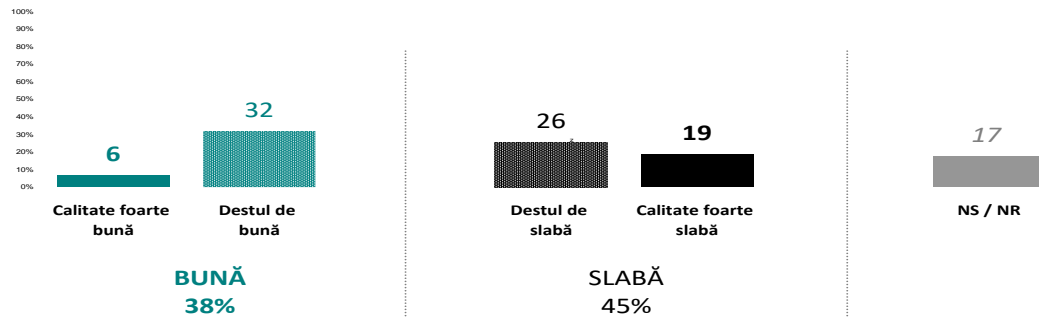

2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?
Q07. Învățământul postliceal (școli postliceale, școli tehnice de maiștri)

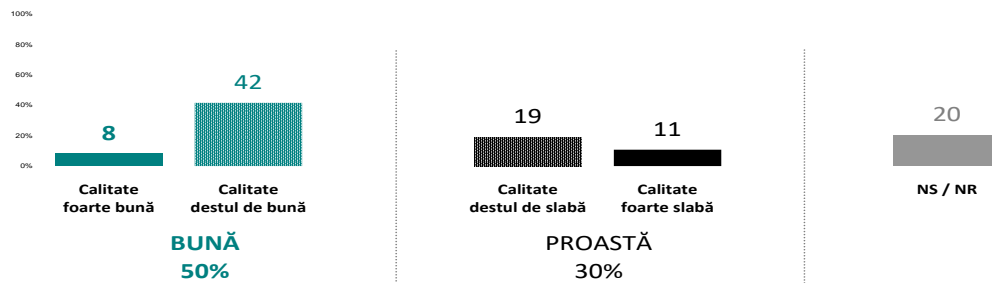

În cazul învățământului postliceal, satisfacția se menține la 38%, dar insatisfacția crește de la 36% la 45%.

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q09. Învățământul superior, studiile universitare (colegii, studii universitare, master)

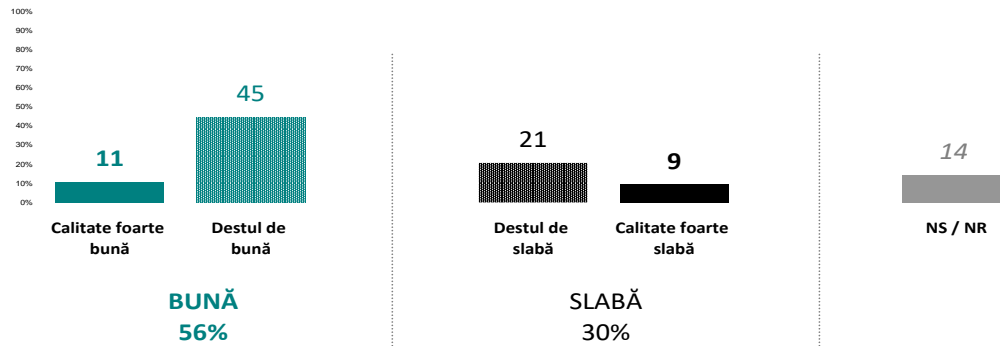

2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?
Q08. Învățământul superior, studiile universitare (colegii, licență, master)

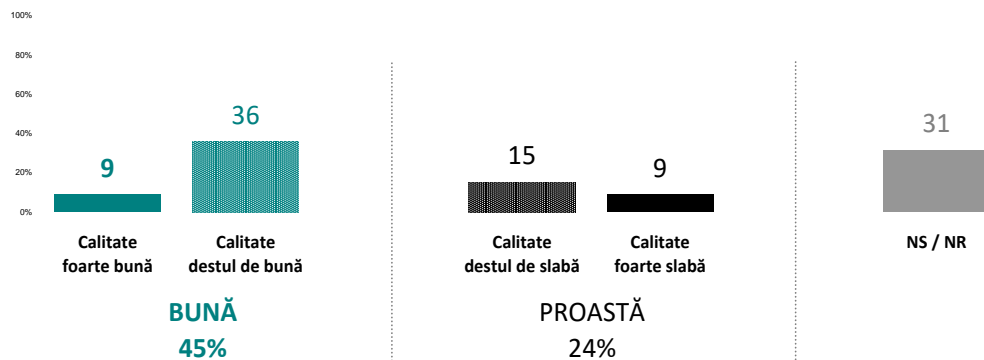

O situație diferită se înregistrează în cazul învățământului superior, unde satisfacția crește de la 50% la 56%, iar insatisfacția se menține la 30%.

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q10. Învățământul superior, studiile universitare de doctorat

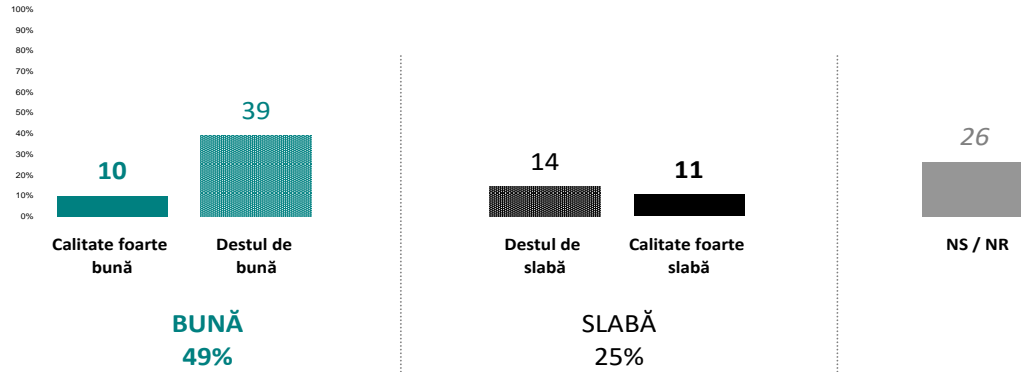

2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?
Q09. Învățământul post universitar (doctorat)

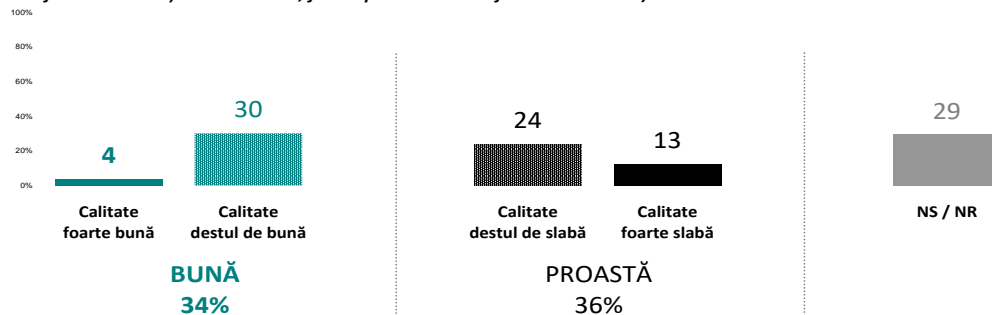

Situația este similară în cazul studiilor postuniversitare și de doctorat, unde satisfacția crește de la 45% la 49%, iar insatisfacția se menține, practic, la același nivel.

2020

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q11. Învățământul non-formal și informal (orice alte forme de învățământ în afara celor menționate mai sus, fără diplomă sau certificat de absolvire)

2021

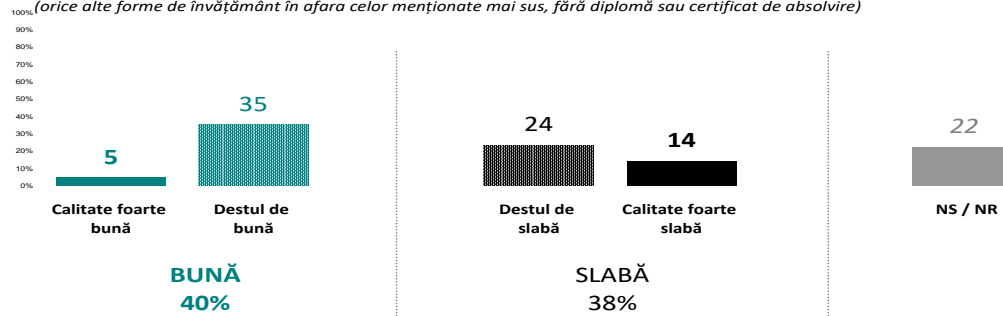
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

Q10. Învățământul non-formal și informal

(orice alte forme de învățământ în afara celor menționate mai sus, fără diplomă sau certificat de absolvire)

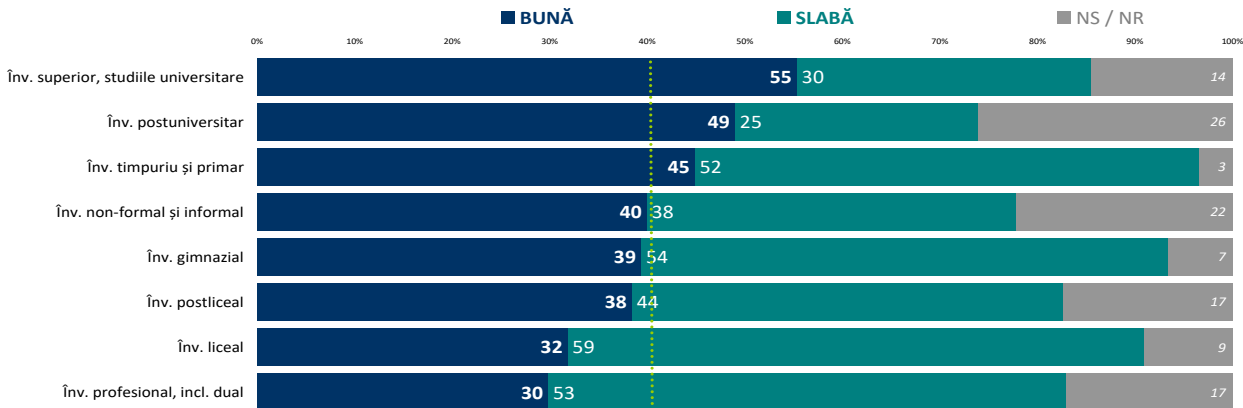

În cazul învățământului non-formal și informal, situația este similară.

Pentru 2021, interpretarea acestor percepții se poate face mai bine cu ajutorul diagramei sintetice de mai jos.

Q03 ... Q10. Cum considerați că este calitatea următoarelor niveluri de învățământ în România?

SINTEZĂ POZITIV vs NEGATIV

Se observă că există un singur nivel în care satisfacția trece de 50%, și anume învățământul superior. Alte două niveluri de învățământ, cel postuniversitar și cel timpuriu/primar, au niveluri de satisfacție peste 40%.

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

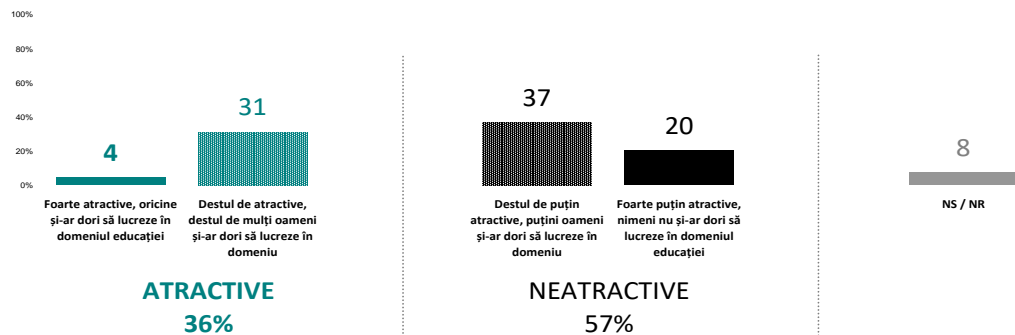
Urmează învățământul non-formal, cel gimnazial și cel postliceal, unde nivelul de satisfacție este în jur de 39% și la sfârșitul clasamentului se află învățământul liceal și cel profesional, cu niveluri de satisfacție de 32%, respectiv 30%.

Percepțiile asupra acestor niveluri de satisfacție sunt foarte probabil legate de reprezentarea asupra disciplinei corespunzătoare vârstei: atât la nivelul studiilor superioare, cât și la nivelul învățământului timpuriu și primar sistemul lucrează cu persoane disciplinate, care au un context motivant puternic. În cazul celorlalte niveluri de învățământ care se adresează tinerilor și adolescenților, mai puțin constrânși sau motivați, există percepția unei calități scăzute a actului de învățământ.

Este necesar să facem și o altă precizare. După cum se observă, pentru diferite niveluri de învățământ, există diferențe mari în procentajele NS/NR. Astfel, după cum e normal, învățământul primar și cel gimnazial au procentaje mici de non-răspunsuri, în timp ce învățământul postuniversitar și cel non-formal au procentaje de non-răspuns de peste 20%.

2020

Q12. Cât de atractive considerați că sunt locurile de muncă în domeniul educației în România?

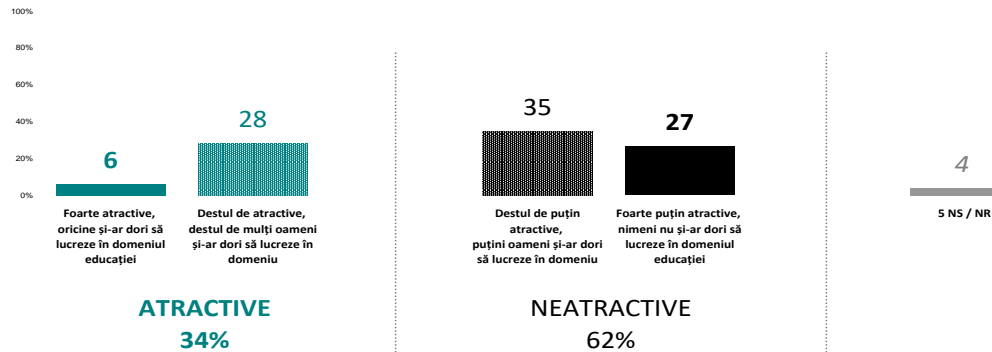
2021

18 Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
18 Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q11. Cât de atractive considerați că sunt locurile de muncă în domeniul educației în România?

În 2021, se constată că locurile de muncă în domeniul educației au devenit mai puțin atractive, procentajul celor care le consideră atractive a scăzut de la 36% la 34% și procentajul celor care le consideră neatractive a crescut de la 57% la 62%.

4. Problemele școlii

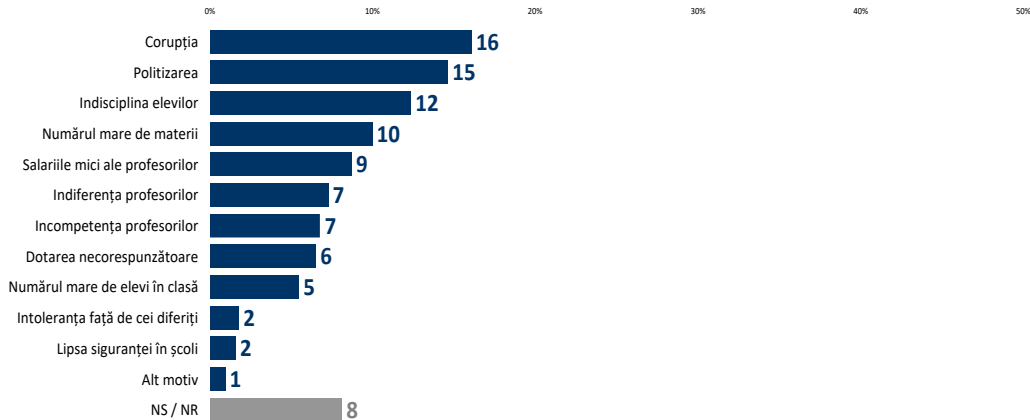
În această secțiune vom discuta răspunsurile la întrebări care vizează problemele școlii.

2020

ROMÂNIA DURABILĂ

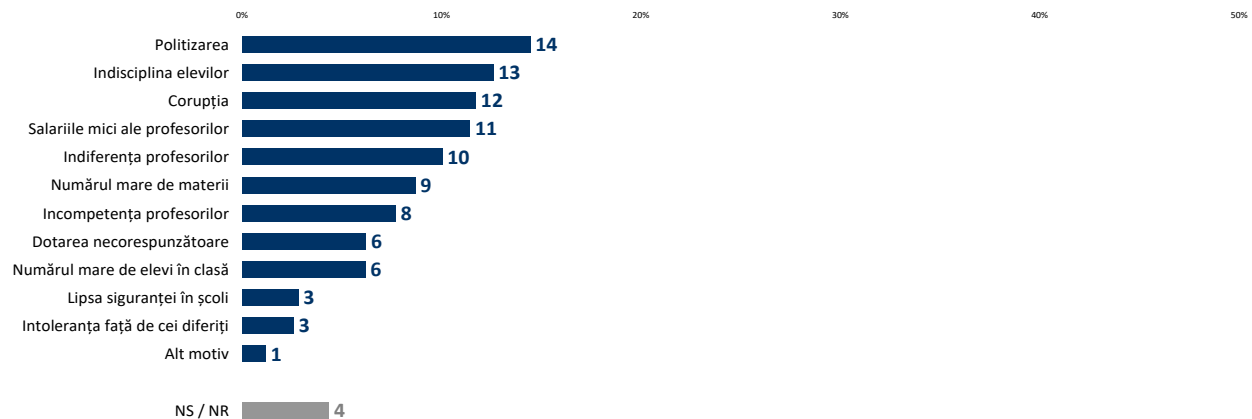
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q32. Dintre următoarele, care considerați că este principala problemă a sistemului de educație din România?

2021

Q15. Dintre următoarele, care considerați că este principala problemă a sistemului de educație din România?

La această întrebare se observă o evoluție interesantă.

Primele trei probleme enunțate de respondenți atât în 2020 cât și în 2021, sunt aceleași dar ordinea și procentajele se schimbă semnificativ. În 2020, acestea erau, în ordine: corupția (16%), politizarea (15%), și indisciplina elevilor (12%). În 2021, pe primul loc

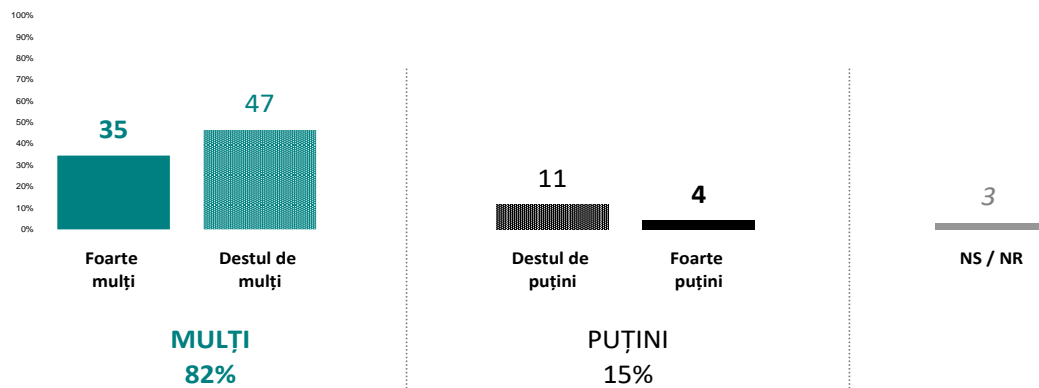
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

trece politizarea (14%), urmată de indisciplinarea elevilor (13%) și corupția (cu 12%). Este de menționat că în 2021 „salariile mici ale profesorilor” trec pe locul patru, cu o creștere de două puncte procentuale față de 2020. Este evident că de la un an la altul este foarte puțin probabil ca problema corupției să fi fost rezolvată. Mult mai probabil este ca discursul mediatic asupra corupției de dinainte de pandemie să fi influențat răspunsurile din 2020.

Abandonul școlar

Q19. În România, în momentul de față, câți dintre copiii și tinerii care urmează studii considerați că abandonează școala, înainte să termine respectivul ciclu de învățământ?

Percepția asupra abandonului școlar este, foarte probabil, exagerată. 82% dintre respondenți consideră că mulți și foarte mulți copii abandonează școala înainte de a termina respectivul ciclu de învățământ. Desigur, întrebarea este calitativă, nu se specifică ce înseamnă „mulți” și ce înseamnă „puțini”. Dar o asemenea percepție denotă, indirect, lipsa de încredere în capacitatea sistemului de învățământ de a oferi elevilor beneficii mai mari decât costurile aparente ale școlarizării.

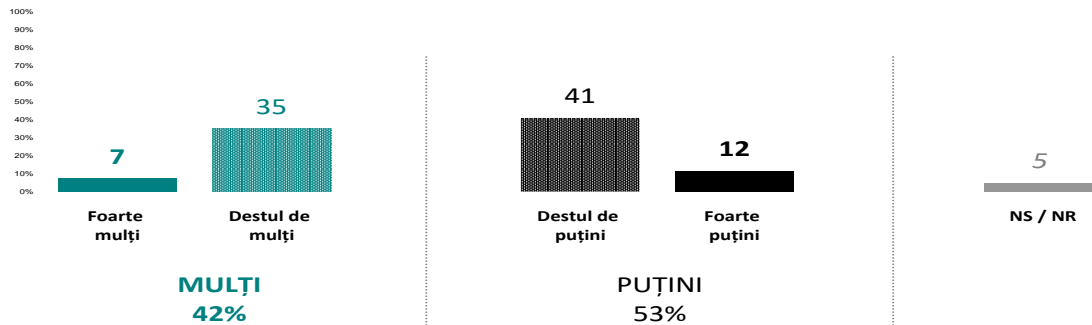
La această percepție a contribuit foarte mult și mass media care a difuzat foarte multe reportaje despre abandonul școlar.

ROMÂNIA DURABILĂ

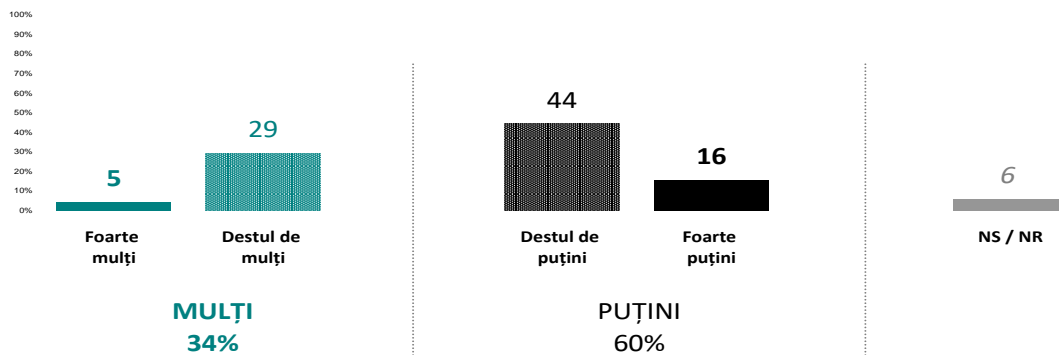
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

„Analfabetismul funcțional”

Q22. În România, în momentul de față, câți dintre elevii care termină clasa a opta considerați că știu să citească suficient de bine?

Q23. În România, în momentul de față, câți dintre elevii care termină clasa a opta considerați că știu să socotească suficient de bine?

Întrebările de mai sus sondează percepția asupra așa-numitului „analfabetism funcțional”. 42% dintre respondenți apreciază că elevii de clasa a opta care știu să citească suficient de bine sunt „mulți”, față de 53% care cred că acești elevi sunt „puțini”. Procentajele sunt ceva mai pesimiste în privința capacității de a socoti, unde doar 34% dintre respondenți consideră că sunt „mulți” copii care știu să socotească, față de 60% care cred că sunt „puțini” copiii care știu să socotească suficient de bine. Scorurile nete sunt negative și percepția a cel puțin o jumătate dintre respondenți că la sfârșitul clasei a opta există mulți

ROMÂNIA DURABILĂ

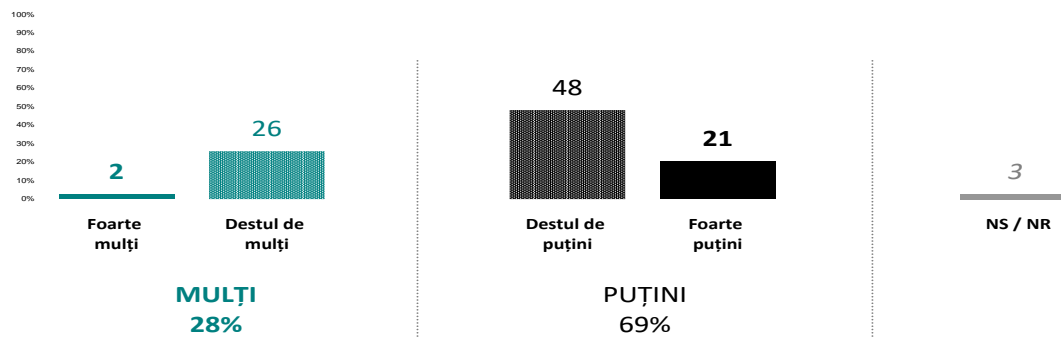
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

analfabeți funcționali subliniază neîncrederea românilor în eficiența învățământului gimnazial.

Ca și în cazul abandonului școlar, ar fi important să existe o mai bună informare a publicului larg asupra acestor probleme.

Bacalaureatul

Q35. În România, în momentul de față, cât de mulți dintre tinerii care au terminat studiile liceale considerați că promovează examenul de bacalaureat?

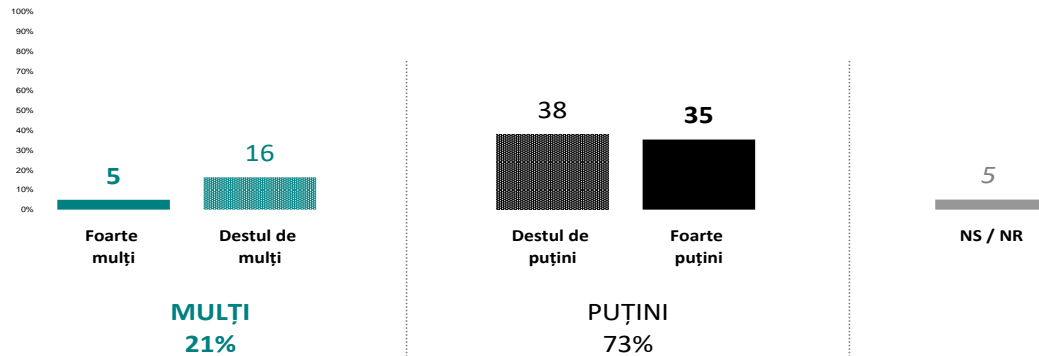
Percepția a circa 70% dintre respondenți este că numărul tinerilor care termină studiile liceale și promovează examenul de bacalaureat este mic. Este o percepție deformată, întrucât procentul de promovabilitate din ultimii ani a fost, totuși, destul de ridicat.

Școlarizarea copiilor de etnie romă

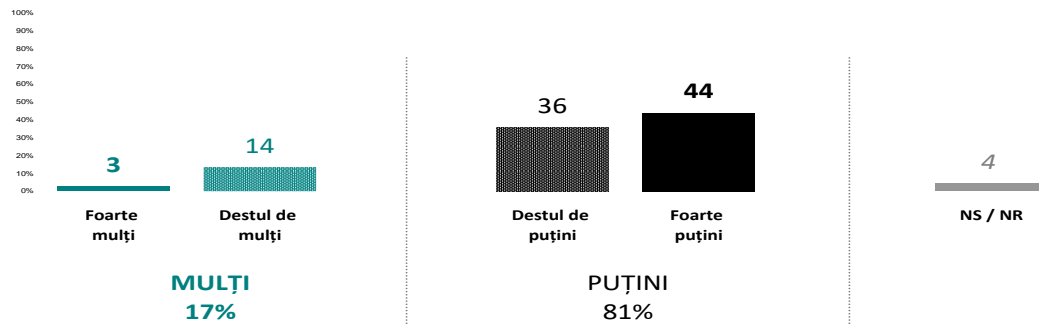
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

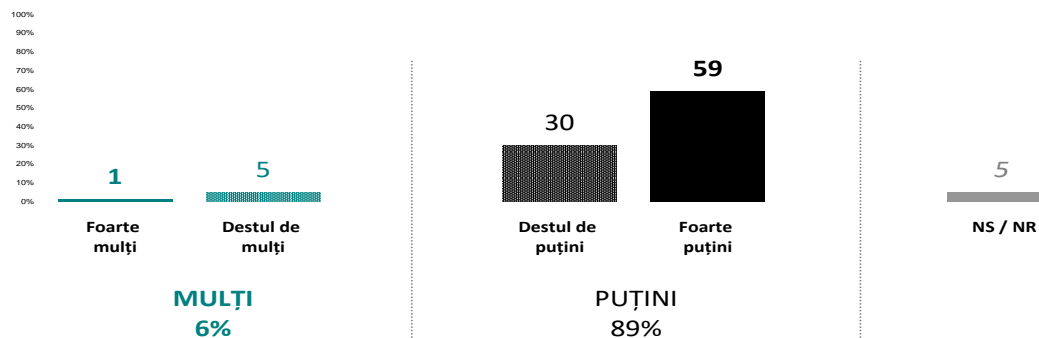
Q24. În România, în momentul de față, cât de mulți dintre copiii de etnie romă considerați că merg la școală în învățământul primar (clasele 1 – 4)?

Q25. În România, în momentul de față, cât de mulți dintre copiii de etnie romă considerați că merg la școală în învățământul gimnazial (clasele 5 - 8)?

Q26. În România, în momentul de față, cât de mulți dintre tinerii de etnie romă considerați că merg la școală în învățământul liceal sau la școala profesională?

ROMÂNIA DURABILĂ

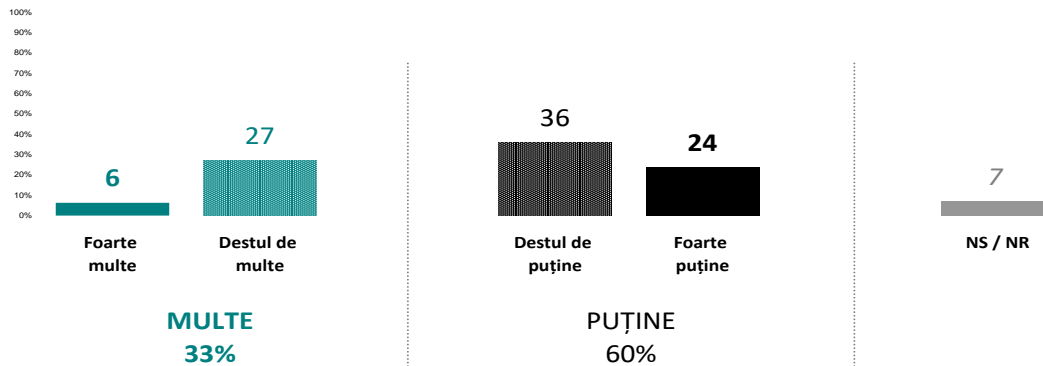
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Destul de previzibil, majoritatea respondenților apreciază că puțini copii de etnie romă merg la școală, iar această percepție se accentuează de la învățământul primar până la cel liceal (sau școala profesională).

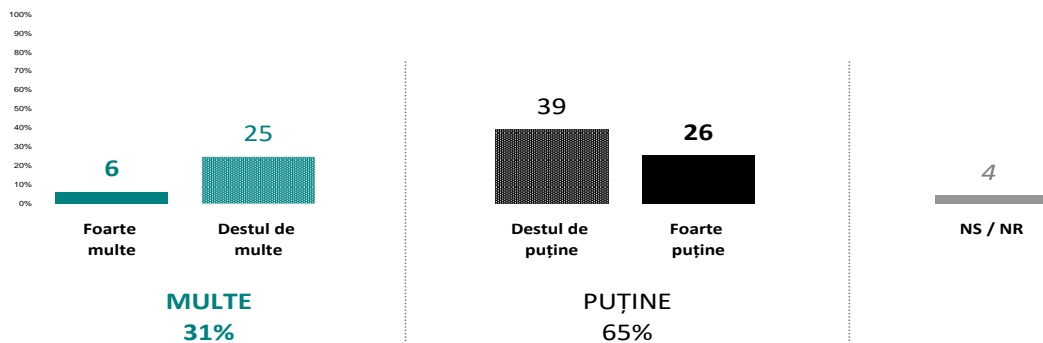
Este foarte pozitiv faptul că problema educației copiilor romi este conștientizată de cetățeni, aceasta fiind primul pas către o acțiune afirmativă în domeniu.

Dotările din școli

În România, câte școli considerați că prezintă următoarele dotări?
Q27. Un număr suficient de săli de clasă pentru toți elevii

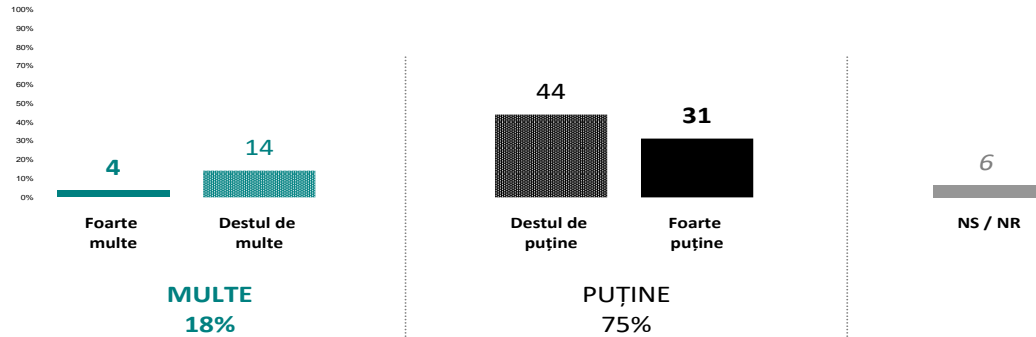
În România, câte școli considerați că prezintă următoarele dotări?
Q28. Sală de sport / gimnastică / educație fizică / Teren de sport

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

În România, câte școli considerați că prezintă următoarele dotări?
Q29. Calculatoare folosite de către elevi în procesul de învățământ

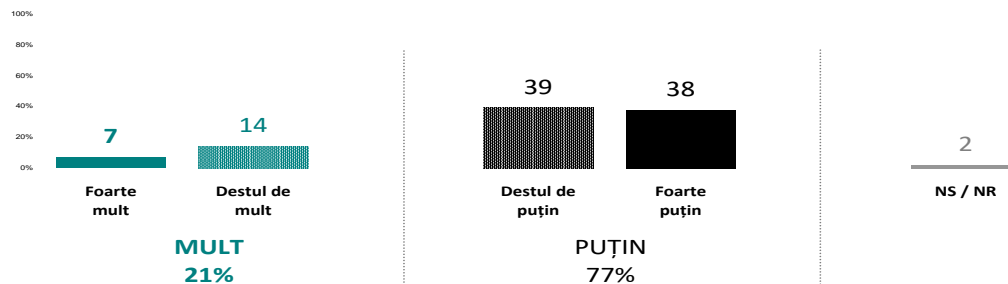
Previzibil, opiniile exprimate arată că cel puțin două treimi dintre respondenți consideră că dotările din școli sunt insuficiente. În cazul dotărilor cu calculatoare, procentajul celor care cred că sunt foarte puține asemenea dotări în școli crește la 75%. Este sigur că, în pandemie, percepția asupra acestor lipsuri s-a agravat.

Eficiența sistemului educațional

2020

În ce măsură considerați că învățământul românesc îi ajută pe copiii să... ?

Q13. Să găsească un loc de muncă decent

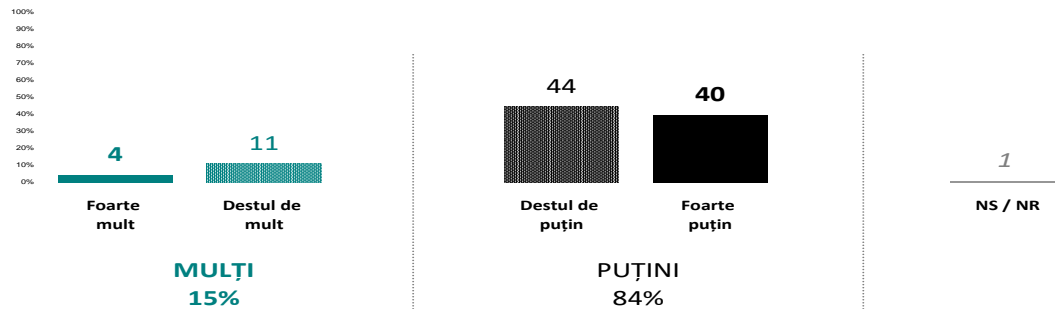

2021

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

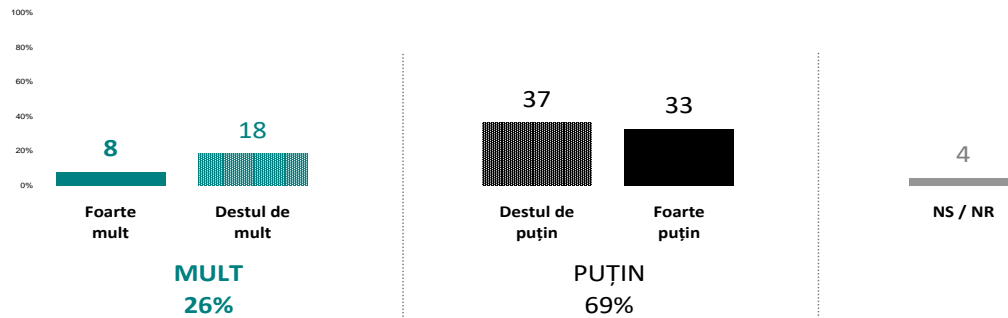
În ce măsură considerați că învățământul românesc îi ajută pe tineri... ?
Q36. Să găsească un loc de muncă decent

2020

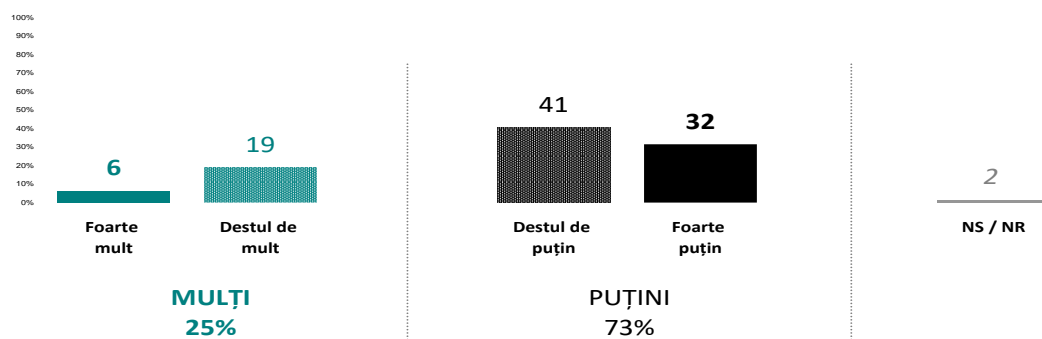
În ce măsură considerați că învățământul românesc îi ajută pe copiii să... ?

Q14. Să își dezvolte o carieră de succes

2021

În ce măsură considerați că învățământul românesc îi ajută pe tineri... ?
Q37. Să își dezvolte o carieră de succes

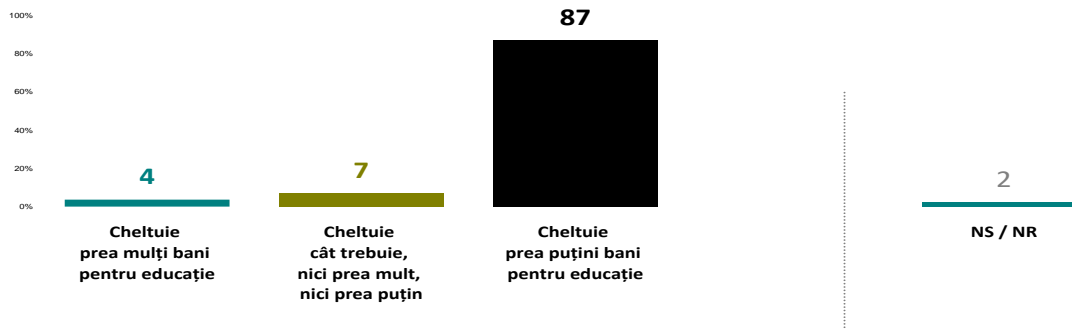

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

În 2020, doar 21% dintre respondenți considerau că învățământul românesc îi ajută pe copii să găsească un loc de muncă decent, față de 77% care apreciau că învățământul românesc nu oferă tinerilor șansa unui loc de muncă decent. În 2021, percepțiile se înrăutățesc, doar 15% dintre cei chestionați mai afirmă că învățământul ajută la obținerea unui loc de muncă decent. În timp ce 84% nu sunt de acord cu această afirmație. Procentajele în evoluția de la un an la altul sunt similare și în răspunsurile la întrebarea dacă învățământul românesc îi ajută pe tineri să-și dezvolte o carieră de succes. Pe scurt, a crescut neîncrederea în capacitatea sistemului de învățământ de a asigura o bază pentru ascensiunea socială.

Q20. Considerați că statul român cheltuie prea mulți sau prea puțini bani pentru educație?

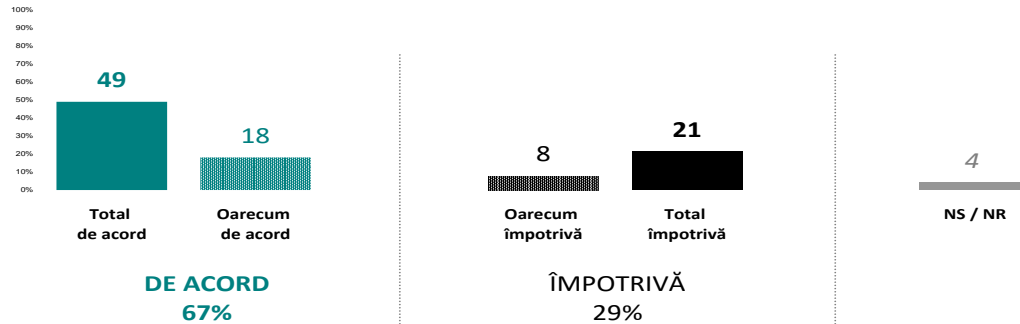
Dintre respondenți, 87% consideră că statul român cheltuie prea puțini bani pentru educație. Această percepție este categorică și se potrivește cu realitatea obiectivă că România este printre ultimele din UE la capitolul cheltuieli pentru educație.

5. Perspective pe termen scurt

ROMÂNIA DURABILĂ

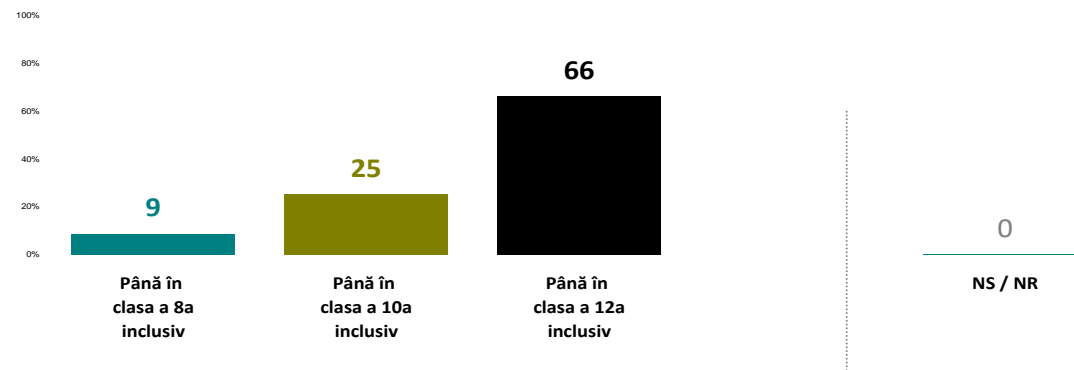
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q21. În ce măsură sunteți de acord cu introducerea clasei pregătitoare (clasa zero) în ciclul primar de învățământ?

La această întrebare observăm o distribuție polarizată a răspunsurilor. 67% a celor chestionați e declară de acord cu introducerea clase pregătitoare în ciclul primar (49% total de acord și 18% oarecum de acord), în timp ce 29% se declară împotrivă (8% oarecum împotrivă și 21% total împotrivă). Chiar dacă opinia în favoarea clasei pregătitoare prevalează, faptul că o treime dintre respondenți o resping indică o neîncredere în capacitatea școlii de a asigura condițiile pentru copiii de vârstă foarte mică.

Q18. După părerea Dvs, câte clase ar trebui să fie învățământul obligatoriu în România?

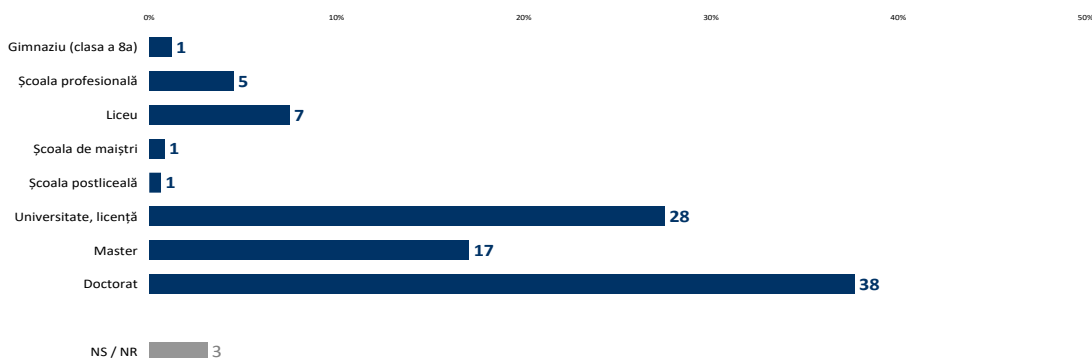
După cum se observă în diagrama de mai sus, două treimi din respondenți consideră că învățământul obligatoriu ar trebui să fie de douăsprezece clase, față de 25%, care

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

consideră suficiente zece clase și de 9% care răspund opt clase. Distribuția răspunsurilor este consistentă cu răspunsurile la întrebarea Q13, unde se chestionează aspirațiile respondenților în legătură cu viitorul copiilor.

Q13. Dacă aveți sau ați avea un copil acum la școală, până la ce nivel l-ați sfătui să studieze?

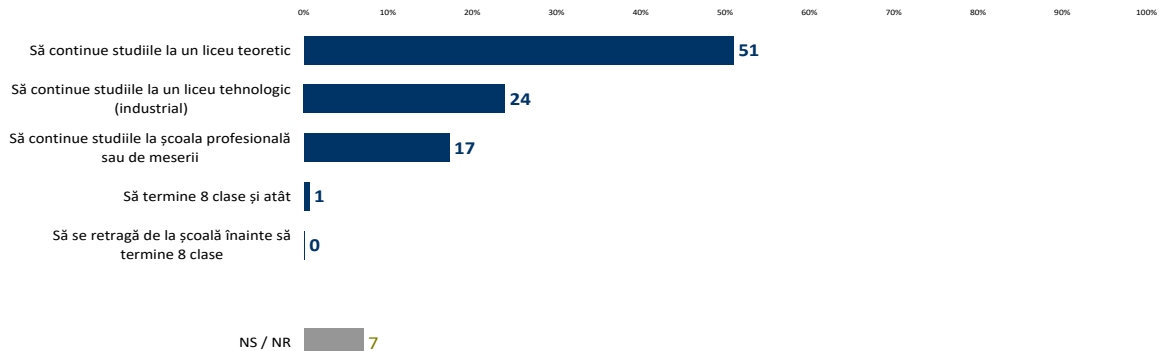

Această întrebare sondează, de fapt, aspirațiile maxime ale părinților referitoare la viitorul copiilor lor. Firesc, majoritatea părinților țintește către nivelul maxim, de doctorat (38%). Alți 28% menționează studiile universitare și doar 13% cumulativ menționează gimnaziul, școala profesională și liceul. Se poate spune că aspirațiile părinților în România sunt foarte mari, dar destul de rupte de realitate și abstracte prin comparație cu situația economică concretă din țară.

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q30. Dacă aveți sau ați avea un copil care se apropie cu vârsta de clasa a opta, cum considerați că e mai bine să facă: să continue studiile la un liceu teoretic, la un liceu tehnologic (industrial), să continue studiile la școala profesională sau de meserii, să termine 8 clase și atât sau să se retragă de la școală înainte să termine 8 clase?

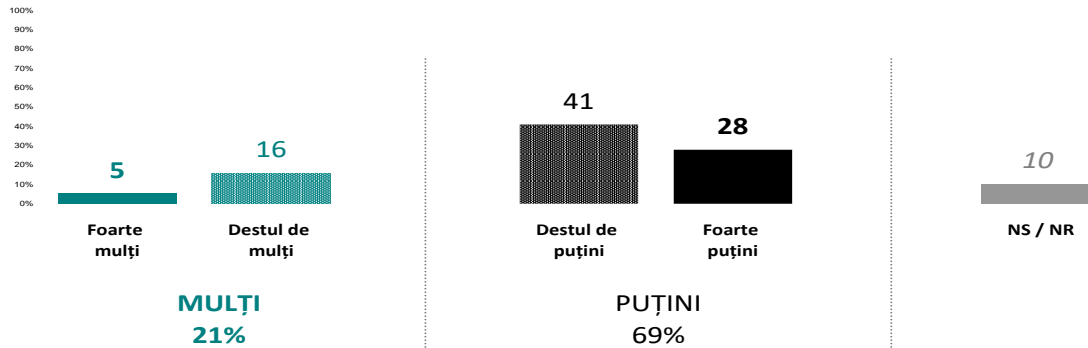
Această întrebare sondează perspectiva realistă pe care o au respondenții față de orientarea școlar-profesională a copiilor. Se observă că, deși există 51% dintre respondenți care apreciază că la sfârșitul clasei a opta propriul copil ar trebui să meargă la un liceu teoretic, totuși, 24% consideră că ar trebui să continue studiile la un liceu tehnologic și 17% la o școală profesională. Cumulate, studiile de tip profesional/industrial reprezintă 41% din răspunsuri, adică mult mai mult decât cele 15% de la întrebarea Q13. Se poate spune că perspectiva românilor față de educație are o oarecare ambivalență: pe de o parte există dorința de a obține titluri și recunoaștere, dar pe de altă parte există și o preocupare pentru asigurarea unei meserii lucrative, de bază.

6. Educația extinsă

ROMÂNIA DURABILĂ

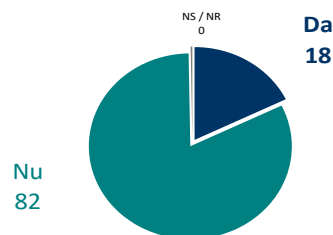
Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q31. În România, în momentul de față, cât de mulți dintre tineri considerați că sunt înscriși în învățământul dual?

69% dintre respondenți sunt de părere că sunt puțini și foarte puțini tineri înscriși în învățământul dual. Această opinie vine oarecum în contradicție cu perspectiva dorită pentru cariera copiilor, anume de studii superioare doctorale. Cu alte cuvinte, este conștientizată necesitatea unui segment solid de meseriași și muncitori calificați, dar prea puțini își doresc această situație pentru propriii copii.

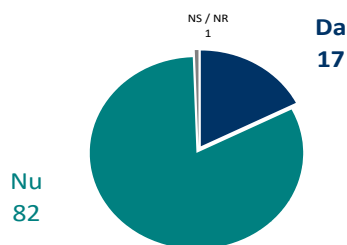
Q32. În ultimele 12 luni, Dvs. personal ați frecventat vreun nivel de educație formală în România?

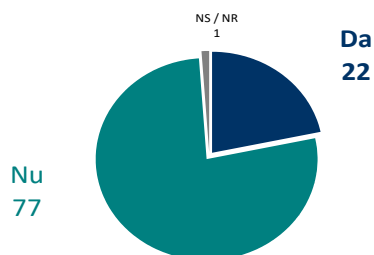
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q33. În ultimele 12 luni, Dvs. personal ați frecventat vreun nivel de educație non-formală în România?

Q34. În ultimele 12 luni, Dvs. personal ați frecventat vreun curs de formare profesională?

Aceste întrebări chestionează respondenții în privința frecventării unor cursuri în ultimele douăsprezece luni. Se observă că, în momentul efectuării Barometrului, doar 18% dintre cei chestionați se aflau în sistemul de educație formală din România, 17% au frecventat un nivel de educație non-formală și 22% au urmat un curs de formare profesională. Aceste cifre sunt neliniștitoare din perspectiva dezvoltării durabile, întrucât în România a existat încă din perioada comunistă o preocupare pentru educația permanentă și în momentul de față aceste recomandări vin și din partea UE.

Dezvoltarea durabilă

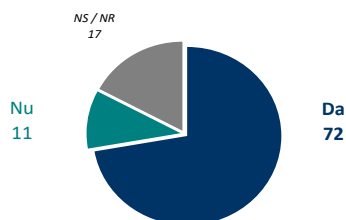
33 Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
33 Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

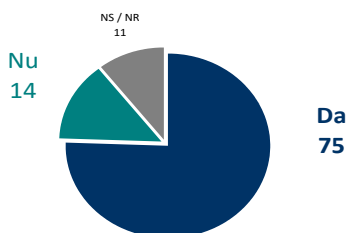
2020

Q33. Considerați oportună introducerea noțiunilor despre dezvoltare durabilă în cadrul programei școlare?

2021

Q16. Considerați oportună introducerea noțiunilor despre dezvoltare durabilă în cadrul programei școlare?

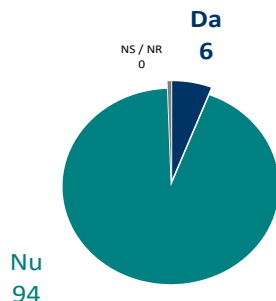

Față de 2020, se observă că procentajul celor care doresc introducerea noțiunilor despre dezvoltare durabilă în școală a crescut ușor, de la 72%, la 75%.

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

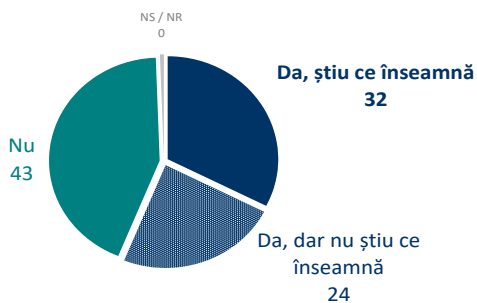
Q38. În ultimele 12 luni, Dvs personal ați frecventat vreun curs în legătură cu dezvoltarea durabilă?

Dar, deși au păreri pozitive legate de dezvoltare durabilă, doar 6% dintre respondenți au urmat un curs cu acest subiect în ultimele douăsprezece luni.

Proiectul „România educată”

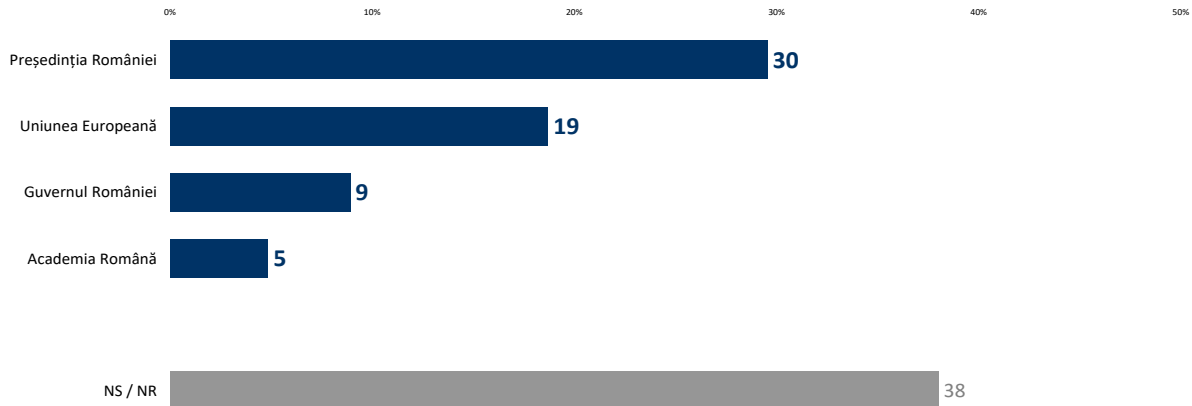
Q39. Ați auzit de proiectul „România Educată”?

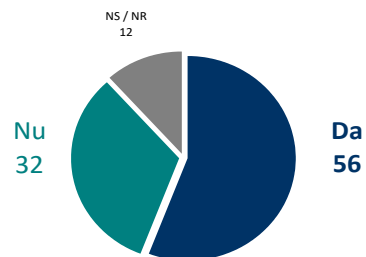
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Q40. Cine știți că a propus proiectul "România Educată", dintre următorii?

Q41. Considerați că proiectul "România Educată" va îmbunătăți sistemul de educație?

Din răspunsuri se observă că „România educată” este un proiect este relativ puțin cunoscut. Doar 32% au auzit de el și știu ce înseamnă, la care se adaugă 24% care răspund că au auzit dar nu știu ce înseamnă. De asemenea, doar 30% dintre respondenți au indicat precis inițiatorul acestui proiect în timp ce 19% au fost de părere că inițiatorul este UE, și 9% au răspuns că este Guvernul României. 38% nu au știut cine a inițiat acest proiect.

36 Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
36 Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

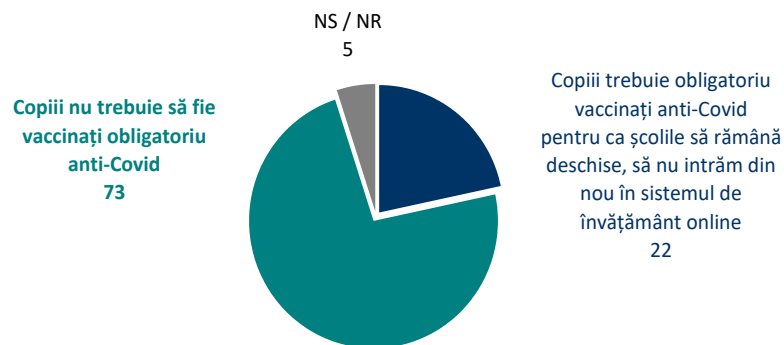
ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

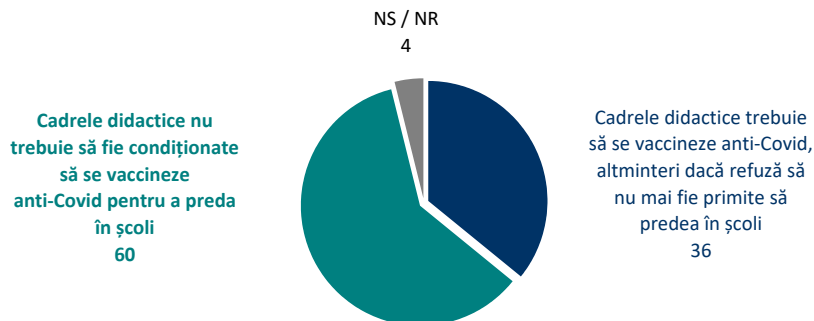
În fine, în privința eficienței acestui proiect, doar 56% dintre respondenți consideră că el va îmbunătăți sistemul de educație, în timp ce 32% cred că sistemul de educație nu va fi îmbunătățit prin acest proiect.

Vaccinarea în școli

Q42. Tocmai s-au deschis școlile, în condițiile în care virusul Covid umblă în continuare prin populație. În acest context, se discută despre vaccinarea copiilor. Opiniile sunt împărțite în această privință. Unii consideră că este necesar copiii să fie obligatoriu vaccinați anti-Covid pentru ca școlile să rămână deschise, altminteri riscăm să intrăm din nou în varianta de învățământ online. Alții, din contră, nu sunt de acord cu această măsură, cu vaccinarea obligatorie a copiilor. Dvs. cu care din cele două opinii sunteți mai degrabă de acord?

Q43. Tot în contextul Covid, se discută și despre vaccinarea obligatorie a cadrelor didactice. Opiniile sunt împărțite în această privință. Unii consideră că este necesar cadrele didactice să se vaccineze anti-Covid, altminteri dacă refuză să se vaccineze să nu fie permise să predea în școli. Alții, din contră, nu sunt de acord cu această măsură, cu vaccinarea cadrelor didactice drept condiție să predea la cursuri. Dvs. cu care din cele două opinii sunteți mai degrabă de acord?

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

Aceste întrebări sondează părerile referitoare la obligativitatea vaccinării în școli. În privința vaccinării copiilor, 73% dintre respondenți sunt de părere că copiii nu trebuie să fie vaccinați obligatoriu față de numai 22% care sunt de acord cu vaccinarea obligatorie. În privința cadrelor didactice, 60% dintre respondenți consideră că acestea nu trebuie să fie obligate să se vaccineze pentru a preda în școli, în timp ce 36% dintre respondenți sunt de părere că vaccinarea anticovid trebuie să fie obligatorie pentru cadrele didactice. Se observă că predomină o atitudine antivaccinistă semnificativă, în special în legătură cu vaccinarea copiilor.

7. Concluzii

- La fel ca în Barometrul RD09, în proporție de 90%, românii se declară mulțumiți de educația pe care au primit-o. Totuși, în 2021, percepția asupra sistemului de învățământ din România s-a agravat considerabil, doar 18% se declară mulțumiți, față de 75% nemulțumiți.
- Respondenții tind să judece mai sever elementele din sistemul educațional cu care sunt mai familiarizați și, prin contrast, să edulcoreze elementele mai îndepărtate de experiența lor directă.
- Se manifestă clar o percepție a *degradării calității sistemului de educație* în anul care a trecut.
- Între problemele sistemului de educație, respondenții pun pe primele locuri factori care acționează din exteriorul sistemului (corupție, politizare, fonduri sau dotări insuficiente).
- Perspectiva studiilor în străinătate, atât pentru respondenți, cât și pentru copiii acestora, este importantă. Ar trebui ca *întrebarea referitoare la studiile în*

ROMÂNIA DURABILĂ

Proiect coordonat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă

străinătate să fie repetată, periodic, și corelată eventual cu cea privind direcția generală a lucrurilor. Pandemia a inhibat, însă, dispoziția românilor de a merge la studii în străinătate.

- Pentru români, școala, sistemul educațional, rămâne *o structură de prestigiu*, atât în sine, cât și prin prisma diplomelor pe care le oferă. Totuși, românii percep sistemul educațional doar ca necesar, nu și suficient.